

BIULETYN

informacyjny

SPIS TREŚCI

Witamy VII Walny Zjazd Delegatów PTTK • XIII Plenum ZG PTTK — List do I Sekretarza KC PZPR tow. Władysława Gomułki • Duża złota ŻOT dla kpt Leonida Teligi • Przedjazdowa kampania — Pierwsza próba oceny • XII Plenum ZG PTTK • Przedjazdowy sondaż • Jak powoływać i organizować muzea regionalne PTTK • Prezydium obraduje • Zmiany w domach turysty • W roku 1975 → 12 nowych wyciągów turystycznych • Nowości wydawnicze

ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK Nr 111
M A J 1 9 6 8

WITAMY VII WALNY ZJAZD DELEGATÓW PTTK

Po raz siódmy w ciągu osiemnastu lat istnienia PTTK obradować będzie najwyższy organ władzy Towarzystwa — Walny Zjazd Delegatów PTTK.

Witając serdecznie w Warszawie delegatów, dziś już ponad 330-tysięcznej organizacji, obejmującej swą działalnością blisko 10-milionową rzeszę uczestników ruchu turystycznego — warto na chwilę cofnąć się do pamięci z poprzednich walnych zgromadzeń.

Dumą można dziś przytoczyć słowa dr Mieczysława Orłowicza, który otwierając obrady pierwszego zjazdu połączeniowego 17 grudnia 1950 roku powiedział:

„Otwieram Walny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, który zgodnie z wolą krajowego aktywu polskich turystów i krajoznawców, wyrażonych na wczorajszych zjazdach i zgodnie z potrzebami Polski Ludowej na jej drodze ku wyższym formom życia, ma otworzyć nową kartę w historii polskiej turystyki i krajoznawstwa, przez zjednoczenie obu Towarzystw w jedno silne masowe Towarzystwo”.

W uchwale Zjazdu, stanowiącej deklarację ideową Towarzystwa, delegaci stwierdzili: „Dokonyjemy aktu zjednoczenia swych sił w dobie najwyższego napięcia walki o pokój, na etapie, kiedy masy pracujące pod kierownictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej zdobywają się na największy wysiłek i ofiarność w budowie podstaw sprawiedliwego ustroju społecznego.

Pragniemy więc włączyć swe siły w tę walkę w świadomości, że socjalistyczna treść turystyki i krajoznawstwa, to czynnik społeczno-wychowaw-

czy, to czynnik odnowy zdrowia i sił mas pracujących, to jednocześnie funkcja wzmocnienia sił narodu do walki o pokój, do walki o realizację planu 6-letniego”.

Każdy następny zjazd był ważnym ogniwem w łańcuchu osiemnastoletniego działania PTTK i przeobrażeń, jakie się w tym okresie dokonały w naszym Towarzystwie.

II Zjazd w 1955 roku zapoczątkował odnowę i proces demokratyzacji w życiu społecznym Towarzystwa, dokonując jednocześnie zmian statutu, nadając wyższą rangę komisjom społecznym, uznając koła PTTK za podstawowe ogniwa działalności Towarzystwa. Wzrosła też ranga i możliwości oddziaływania PTTK. Na zjeździe w r. 1955 związki zawodowe uznały bowiem nasze Towarzystwo za głównego organizatora turystyki i krajoznawstwa w zakładach pracy.

III Walny Zjazd w 1958 r. podjął uchwałę o włączeniu się PTTK w obchody 1000-lecia Państwa Polskiego i dokonał dalszych ważnych zmian w statucie — przyznając oddziałom osobowość prawną.

IV Walny Zjazd w 1960 roku i V Zjazd w 1962 r. rozwinęły, w oparciu o osiągnięcia organizacyjne, program działalności Towarzystwa, zwłaszcza w dziedzinie uwspółcześnienia krajoznawstwa i pogłębienia roli turystyki jako czynnika oddziaływania ideowo-wychowawczego.

Wreszcie ostatni VI Zjazd w 1965 r. mamy wszyscy doskonale w pamięci. Realizacja jego uchwał poddana została ocenie w kampanii sprawozdawczo-wyborczej, która się właśnie zakończyła i będzie przedmiotem dyskusji na obecnym VII Zjeździe. VI WZD został nazwany „Zjazdem twórczych rozwiązań i społeczne-

XIII PLENUM ZG PTTK

17 kwietnia br. obradowało w Warszawie pod przewodnictwem prezesa Towarzystwa Piotra Gajewskiego XIII Plenum Zarządu Głównego PTTK. To ostatnie plenum przed Zjazdem Towarzystwa poświęcone było ocenie kampanii przedjazdowej oraz omówieniu programu zjazdu.

Uczestnicy zebrania dali także wyraz swojemu stanowisku wobec wydarzeń marcowych uchwalając list Zarządu Głównego PTTK do I Sekretarza KC PZPR tow. Władysława Gomułki.

Plenum zwróciło się z gorącym apelem do działaczy i członków PTTK o poparcie w drodze zbiorczych pieniędzy budowy Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka.

LIST DO I SEKRETARZA KC PZPR TOW. WŁADYSŁAWA GOMUŁKI

Działacze Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego zgromadzeni na plenarnym zebraniu Zarządu Głównego PTTK w dniu 17 kwietnia 1968 r. w pełni solidaryzują się ze stanowiskiem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Sejmu i Rządu PRL w ocenie wydarzeń marcowych.

Wyrażamy swe głębokie przywiązanie do Was, Towarzyszu Wiesławie, jako wypróbowanego przywódcy Partii i Narodu.

Wraz ze wszystkimi prawdziwie patriotycznymi siłami naszego narodu — wyrażamy zdecydowane potępienie sprawców i inspiratorów wicherzyliwych zaburzeń w środowisku akademickim.

Uważamy za konieczne ukaranie winnych. Uważamy za niezbędne odsunięcie od wpływu na sprawy wychowania młodzieży, sprawy kultury i oświaty, polityki i gospodarki nosicieli wrogich dla Polski Ludowej poglądów syjonistycznych, wyznawców kosmopolityzmu, ludzi niekompetentnych, skompromitowanych politycznie, hamujących rozwój naszej Ojczyzny na drodze socjalistycznego budownictwa, także w dziedzinie turystyki.

Potępiamy z oburzeniem wszelkie próby podważania dobrego imienia Polski Ludowej na arenie międzynarodowej przez ośrodki syjonistyczne i imperialistyczne.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zgodnie ze swoją blisko 100-letnią tradycją a także w pełnym zrozumieniu możliwości i potrzeb oddziaływania wychowawczego przez krajoznawstwo i turystykę w Polsce Ludowej wypisało na swych sztandarach hasło „Tylko poznawszy swój kraj można go gorąco ukochać, można owocnie dla niego pracować”.

Kierując się tą dewizą rozwinęliśmy wspólnie ze związkami zawodowymi, organizacjami młodzieżowymi i działaczami turystycznymi w Wojsku Polskim autentyczny, społeczny, masowy ruch krajoznawczo-turystyczny. Realizując w dziedzinie turystyki program Frontu Jedności Narodu działacze turystyczni wiązali wszelkie formy działania z obchodami 1000-lecia Państwa Polskiego, uwypuklając szczególnie najnowszą historię Polski, historię walki o wyzwolenie społeczne i narodowe, tradycję i pełną chwałę historię Ludowego Wojska Polskiego i ruchu oporu, tradycje i znaczenie przyjaźni z narodami Związku Radzieckiego. Tym celem służył szczególnie Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczo-Turystyczny „Przez X wieków Polski”, w którym wzięło udział ponad 4,5 miliona uczestników, w większości młodzieży.

Tym celem służą tradycyjnie już rajdy lenińskie i dziesiątki tysięcy innych imprez i wycieczek.

W świetle wydarzeń marcowych, które wykazały braki w pracy wychowawczej wśród młodzieży, rozumiejąc znaczenie wychowawczej roli turystyki uważamy za konieczne, pełniejsze i szersze rozwinięcie naszej działalności w środowisku młodzieży.

Domagamy się jednocześnie usunięcia biurokratycznych przeszkód hamujących ruch krajoznawczo-tury-

styczny młodzieży szkolnej, stworzenie możliwości pełnoprawnego działania PTTK na terenie szkoły.

Stojąc w obliczu Walnego Zjazdu PTTK, który wytyczy kierunki działania na najbliższe 4-lata konsolidować będziemy wszystkie nasze siły w doskonaleniu służby społecznej PTTK pod sztandarem krajoznawstwa jako szkoły socjalistycznego patriotyzmu.

Zarząd Główny PTTK

Warszawa, dn. 17.IV.68 r.

WITAMY VII WALNY ZJAZD DELEGATÓW PTTK

(dokończenie ze str. 1)

go awansu PTTK”. Zostało wówczas wysunięte hasło, że „Oddział PTTK pełni swą społeczną służbę w imieniu i interesie rady narodowej”. Wyniki działalności Towarzystwa w latach 1965—1967 w pełni potwierdzają słuszność tych sformułowań. Wskazują, iż program naszego Towarzystwa zdał w praktyce surowy egzamin życia. A to oznacza, że trzeba stać się naprzód. To też naszej organizacji przyświecają szczerze cele dalszego upowszechniania programu PTTK, dalszego umasowienia turystyki. Te założenia spełniają Tezy Zarządu Głównego PTTK na VII WZD, które w toku kampanii sprawozdawczo-wyborczej zyskały pełne poparcie członków i działaczy PTTK, a także stały się źródłem inspiracji dla formułowania własnych programów działalności w ogniwach terenowych Towarzystwa.

Dyskusja na zjeździe wzbogacona o wnioski z kampanii przedjazdowej ukształtuje ostatecznie program działania naszego Towarzystwa na następne lata. Będzie to szczególnie ważny etap rozwoju turystyki, jako istotnej formy świadomego, celowego wypełnienia wolnego czasu społeczeństwa polskiego, zwłaszcza wobec perspektywy skrócenia czasu pracy.

Następna kadencja przypada na okres, w którym obchodzić będziemy 25-lecie naszej Ludowej Ojczyzny. Zbliża się także ważna dla nas rocznica 100-lecia polskiej turystyki. Ta rocznica, a także inne obchody i wydarzenia znajdują się w programie naszego przyszłego działania. Im niewątpliwie zostanie poświęcona szczególna uwaga w czasie obrad Zjazdu.

DUŻA ŻŁOTA ŻOT DLA KPT LEONIDA TELIGI

Członkowie Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK podjęli na Plenum uchwałę o przyznaniu Dużej Żłotej Odznaki ŻOT kpt Leonidowi Telidze.

A oto treść listu wysłanego na Wyspy Hawajskie do kpt L. Teligi:

„Uczestnicy plenarnego posiedzenia Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK przesyłają Ci, Kapitanie, najserdeczniejsze pozdrowienia i wyrazy uznania, gorące słowa otuchy oraz życzenia wytrwania w walce z żywiołem, z przeciwnościami żeglarskiego losu, z codziennymi trudnościami.

Zdajemy sobie sprawę, że Twój samotny „wielki rejs” rozpocząłeś w cieniu sukcesu Chicheстера. Jednak, Kapitanie, nie jesteś sam — jest z Tobą cała serdeczna społeczność żeglarska PTTK. Z każdą milą przebytą przez Ciebie na „Opty” na dalekich szlakach oceanicznych rośnie ogromny kapitał sympatii i uznania w kraju.

Skromnym wyrazem naszego uznania i przyjaźni niechaj będzie załączony „Adres żeglarski”. Wraz z nim przesyłamy Ci, Kapitanie, legitymację Dużej Żłotej Odznaki ŻOT PTTK, przyznanej uchwałą Plenum Komisji Turystyki Żeglarskiej PTTK. Odznakę pragniemy wręczyć Ci, Kapitanie, uroczystie, w dniu Twego powrotu do kraju, który będzie dla wszystkich żeglarzy wielkim świętem”.

Komisja Turystyki Żeglarskiej
Zarządu Głównego PTTK

PRZEDZJAZDOWA KAMPANIA

PIERWSZA PRÓBA OCENY

ZGODNIE z uchwałą Plenum Zarządu Głównego PTTK z 22 września 1967 r., od połowy grudnia ub. r. do końca marca br. przebiegała w ogniwach PTTK akcja sprawozdawczo-wyborcza.

Zarząd Główny przedłożył do dyskusji tezy zjazdowe obejmujące główne kierunki działania na VII kadencję oraz poprawki do statutu.

Tezy zjazdowe były przedmiotem dyskusji prawie we wszystkich ogniwach PTTK i zyskały generalne poparcie członków naszego Towarzystwa.

Kampania sprawozdawczo-wyborcza w kołach PTTK w znacznej większości oddziałów została zakończona na początku lutego br.

Na 380 zjazdów oddziałów — 206 miało charakter sprawozdawczo-wyborczy, które oprócz wyboru delegata na VII WZD wybierały również nowy zarząd oddziału PTTK.

Oceniając przebieg walnych zjazdów oddziałów należy stwierdzić, że miały one charakter twórczy. Odbywały się one z udziałem przedstawicieli miejscowych władz partyjnych, administracyjnych, współdziałających organizacji młodzieżowych i społecznych oraz zwierzchnich władz Towarzystwa.

Dyskusje cechowała troska o dalszy rozwój działalności programo-

wo-organizacyjnej i statutowo-usługowej Towarzystwa. Praktyka potwierdziła w pełni tezę VI WZD, że „Oddział PTTK pełni swą służbę społeczną w imieniu i w interesie rady narodowej.” Dało się zauważyć stabilizację w wyborze do władz oddziałów i znaczny w nich udział młodzieży. Szczególnie uroczysty charakter posiadały walne zjazdy oddziałów zakładowych, których w bieżącym roku jest już 64.

Walne zjazdy oddziałów PTTK wybrały 421 delegatów na VII WZD.

W marcu br. odbywały się natomiast okręgowe konferencje przedstawicieli oddziałów PTTK.

Konferencje te cechowała duża frekwencja delegatów oraz obecność przedstawicieli najwyższych wojewódzkich władz partyjnych i administracyjnych, związków zawodowych, współpracujących organizacji młodzieżowych (ZMS, ZMW, ZHP) i społecznych.

Turystyczny dorobek okręgów PTTK był wysoko oceniany przez miejscowe władze partyjne i rady narodowe, a wielu działaczy turystycznych otrzymało wysokie wyróżnienia ustanowione przez WRN.

Główne problemy jakie dominowały w dyskusji na OKPO to troska o dalszą organizację wypoczynku dla załóg pracy, i nawiązywanie

w tym zakresie współpracy z ogniwami związków zawodowych, organizacjami młodzieżowymi i społecznymi. Przy tej okazji mówiono o potrzebie dalszego rozwoju organizacyjnego Towarzystwa oraz potrzebie szkolenia kadry turystycznej, szczególnie organizatorów turystyki i przewodników.

Wiele miejsca w dyskusji poświęcono sprawie społecznej roli PTTK oraz potrzebie pogłębienia ideowo-wychowawczej funkcji wszelkich imprez organizowanych przez Towarzystwo, szczególnie dla młodzieży szkolnej.

Zwracano uwagę na potrzebę organizowania małych imprez turystyki kwalifikowanej, nie przekraczających 500 uczestników.

Na wielu okręgowych konferencjach postulowano potrzebę udzielenia większej pomocy organizacyjnej oddziałom PTTK szczególnie nowopowstałym.

Generalnie, prawie na wszystkich konferencjach, postulowano potrzebę rozszerzenia bazy noclegowej, wypożyczalni sprzętu turystycznego oraz sprawniejszego i efektywniejszego działania Biur Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK.

Reasumując, należy stwierdzić, że okręgowe konferencje dokonały bilansu dorobku organizacyjnego i programowego oddziałów PTTK oraz w oparciu o tezy na VII WZD przyjęły własne programy rozwoju działalności na najbliższą kadencję.

XII PLENUM ZG PTTK

W WARSZAWIE obradowało XII Plenum ZG PTTK poświęcone głównie sprawozdaniu Zarządu Głównego PTTK przygotowanemu na VII Walny Zjazd Towarzystwa oraz projektowi redakcji poprawek do Statutu PTTK. W obradach Plenum uczestniczył wiceprzewodniczący GKKFiT Michał Jekiel.

Zebrani pozytywnie ustosunkowali się do sprawozdania, wprowadzając jednak w toku dyskusji kilka poprawek i uzupełnień.

W dyskusji zabierali głos kol. F. K. Sawicki, W. Sanecki, L. Dobrucki, T. Paszta, B. Wasilewski, J. Szymański. Ich wystąpienia dotyczyły spraw szkoleniowych, przy czym chodziło o wyraźne podkreślenie roli, jaką w naszym Towarzystwie odgrywa szkolenie organizatorów turystyki, przewodników, przewodników turystyki kwalifikowanej. Dyskutanci zwrócili również uwagę na konieczność szerszego omówienia sprawy zagospodarowania szlaków turystycznych, budowy schronów turystycznych w górach, pracy niektórych komisji ZG i ich składu. Wskazywano wreszcie na zbyt wielką objętość tekstu sprawozdania sugerując, gdyby było to możliwe bez uszczerbku dla całości, komasację niektórych spraw.

Podsumowując dyskusję wiceprezes ZG PTTK Jerzy Przedziecki podkreślił, że sprawozdanie zostało przygotowane na podstawie opracowań poszczególnych Komisji i dzia-

łów ZG PTTK oraz danych z okręgów. Jest ono odbiciem pracy Towarzystwa w minionej kadencji a wraz z tezami przedłożonymi przez Zarząd Główny PTTK, które oceniają w pełni nasz dorobek oraz podkreślają rolę, jaką Towarzystwo odgrywa w społeczeństwie, stanowi dokument będący m.in. podstawą do szerokiej dyskusji i ustalenia zadań na przyszłość podczas VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK.

Plenum przyjęło sprawozdanie ZG PTTK na VII WZD zalecając komitetowi redakcyjnemu wprowadzenie niezbędnych poprawek merytorycznych i redakcyjnych zgodnie z przeprowadzoną dyskusją.

W dyskusji nad projektem tekstu poprawek do statutu zabierali głos: kol. F. K. Sawicki, Tarnowski, W. Sanecki, T. Kocot, T. Dorawski, J. Słizniński, J. Braun, M. Sobkiewicz, J. Goszczyński, J. Szymański, A. Michalska. Poruszano przede wszystkim następujące tematy: wprowadzenie jako komisji statutowej Komisji Zdrowia Turysty, przedłużenia kadencji okręgów i ZG do 4 lat, nadanie osobowości prawnej okręgom, wyeliminowanie Komisji Kół Zakładowych ze statutu, zwiększenie ilości członków Głównej Komisji Rewizyjnej, roli działacza w Towarzystwie.

Po wszechstronnej dyskusji oraz w wyniku głosowania Plenum przyjęło tekst poprawek do Statutu dla przedłożenia VII WZD zgodnie ze

sformułowaniami Komisji Statutowej i poprawkami redakcyjnymi wniesionymi na Plenum. Zrezygnowano jedynie ze sformułowań dotyczących praw i obowiązków działacza społecznego oraz przeniesienia interpretacji Statutu z kompetencji GSK do Zarządu Głównego. Podniesioną kwestię osobowości prawnej okręgów ze względów formalnych (obowiązek zgłoszenia na 3 miesiące przed Zjazdem i poddaniu dyskusji przedzjazdowej) oraz brak merytorycznej oceny wniosku — postanowiono nie przedkładać na VII WZD.

W toku obrad Plenum zabrali głos wiceprzewodniczący GKKFiT Michał Jekiel, który omówił kilka bieżących, ważnych dla Towarzystwa kwestii a wymagających zgody bądź poparcia GKKFiT, stwierdzając przy tym, że w sprawach istotnych dla turystyki jest zbieżność interesów GKKFiT i PTTK.

Wiceprzewodniczący GKKFiT poinformował członków Plenum ZG PTTK, że w ciągu miesięcy — marca i kwietnia GKKFiT zatwierdzi ramowy program budowy schroniska „Morskie Oko”. Po wnikliwej analizie ekonomicznej ma być wydana decyzja o przydzieleniu PTTK obiektu noclegowego w Białołęży. GKKFiT zaopiniował pozytywnie wniosek Towarzystwa o obniżkę czynszów od nieruchomości. Również pozytywnie została załatwiona sprawa usług pletwonurków i speleologów. W trakcie rozpatrywania jest sprawa narciostad.

W ZWIĄZKU ze zbliżającym się VII Walnym Zjazdem naszego Towarzystwa rozpoczęliśmy w poprzednim numerze Biuletynu Informacyjnego ZG PTTK druk artykułów członków Prezydium ZG oraz przewodniczących Komisji ZG, w których oceniają oni działalność Towarzystwa w minionej kadencji i postulują w imieniu dyscypliny, którą reprezentują, wnioski na następną kadencję. Traktowaliśmy ten przedjazdowy sondaż jako swego rodzaju wstęp do dyskusji na samym zjeździe.

Obecnie kontynuujemy druk tych artykułów, zamieszczając kolejne wypowiedzi.

dr M. I. MILESKA

przewodnicząca Komisji Krajoznawczej ZG PTTK

KRAJOZNAWCA WSPÓŁTWÓRCA ROZWOJU WŁASNEGO REGIONU

ZA jedno z największych osiągnięć PTTK, a zwłaszcza Komisji Krajoznawczej, trzeba uznać upowszechnienie hasła „Każdy zna swój region” w działalności Towarzystwa. Przyjęło się ono w całej Polsce i nie tylko w PTTK. Realizacja tego hasła nie miałaby poważnego znaczenia, gdyby mu nie towarzyszyło inne hasło — wprawdzie nie tak mobilizujące w swojej formie — ale mówiące o treści działania krajoznawczego. Mam na myśli cały zespół spraw dotyczących poznawania krajoznawczego, zawarty w określeniu „współczesne krajoznawstwo”, które obejmuje znajomość przyrody kraju, gospodarki narodowej, dziejów i kultury, zagadnień społecznych w różnych etapach historycznego rozwoju. Do tego zespołu zaliczamy również te zjawiska, w których tworzeniu uczestniczy współczesne pokolenie budujące nową przyszłość.

Dlatego Komisja podjęła prace nad inwentaryzacją i dokumentacją krajoznawczą wybranych obszarów, przeważnie w granicach powiatów lub jednostek geograficzno-przyrodniczych w myśl zasady, że to co jest wartościowe z punktu widzenia naszej idei, nie powinno i nie może zginąć bez utrwalenia w formie publikacji, która umożliwi przekazanie ginących wartości następnym pokoleniom. Po mrówczej pracy dokonanej w terenie, zebrane materiały należało opracować i opublikować. Prace tego typu prowadziły zespoły znające poszczególne tereny lub specjalnie przygotowane na kursach inwentaryzatorów pod opieką komisji krajoznawczych. Zabiegów inwentaryzacyjno-dokumentacyjnych wymagają obszary, podlegające przekształceniom ze względu na zmieniające się ich funkcje, a więc obszary rolne intensywnie inwestowane, na których mają powstać kombinaty przemysłowe itp., obszary powierzchniowej, zwłaszcza górniczej eksploatacji, tereny przyszłych zalewów tzn. sztucznych zbiorników wodnych, krótko mówiąc te wszystkie obszary, w których zmienia się krajobraz, typ zagospodarowania, a często także gospodarujący człowiek wraz z obyczajami i tradycjami kulturalnymi.

Dokumentacją i inwentaryzacją krajoznawczą komisja objęła również powiaty, które jak „kopciuszek” czekają na pokazanie ich pełnej wartości i których popularyzacja powinna przyczynić się do odciążenia tras i miejscowości modnych turystycznie.

Działalność Komisji Krajoznawczej ma tę specyfikę, że jest przede wszystkim inicjująca, programowa, raczej instrukcyjna niż bezpośrednio realizatorska, z wyjątkiem podejmowanych imprez o charakterze szkoleniowym.

Z tym wiąże się inicjatywy nawet w sensie organizacji pracy w dziedzinie krajoznawstwa i programowanie głównych kierunków działania przewidzianych do realizacji w następnych etapach.

Dlatego Komisja Krajoznawcza ZG PTTK wysuwa nowe, konstruktywne hasło w zakresie regionalizmu: „Krajoznawca współtwórcą rozwoju własnego regionu”. W tym hasle widzimy kolejny etap dążenia do rozwijania czynnej postawy każdego krajoznawcy.

Stwierdzamy również konieczność rozwoju teoretycznych podstaw krajoznawstwa przez poszukiwanie i opracowanie nowych form i metod pracy w różnych typach środowisk ludzi zdrowych, ale chcemy również z krajoznawstwem wejść do ośrodków sanatoryjnych, rehabilitacyjnych i prewencyjnych.

PRZEDJAZDOWY

Rozwój podstaw teoretycznych i szkolenie w zakresie metod i form pracy krajoznawczej uważamy za pierwszoplanowe. Musimy sięgnąć po nowe kadry, a z nimi rozszerzyć krąg naszego oddziaływania społecznego. Unowocześnienie form i metod pracy pomoże nam wywiązać się ze zobowiązań, wynikających z porozumień zawartych przez PTTK ze związkami zawodowymi, z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, z Wojskiem Polskim oraz wzmocnić współpracę z towarzystwami regionalnymi.

Do aktywu krajoznawczego w okręgach, oddziałach i kołach PTTK należy zwrócić uwagę nad kalendarzem dziejów Polski, tych bardzo dawnych i tych jeszcze świeżych, poszukiwanie okazji do zbliżania historii kraju współczesnemu pokoleniu.

Dalszy rozwój organizacyjny wymaga pozyskania nowych działaczy ale trzeba im przekazać krajoznawczą wiedzę doświadczonych działaczy. Przewidujemy wprowadzenie nowej, szaczonej i honorowej funkcji instruktora krajoznawstwa, z którą wiąże się określone zadania i uprawnienia.

Już w bieżącym okresie przygotowaliśmy i będziemy stopniowo realizować powoływanie regionalnych pracowników krajoznawczych. Głównym zadaniem tych pracowników jest powiązanie pracy krajoznawczej prowadzonej przez okręgi jakby w większą jednolitą organizacyjną PTTK. Chodzi tu o wzajemne oddziaływanie, pomoc, szukanie nowych metod pracy, eksperymentowanie, szybsza informacja, podejmowanie zadań, które przekraczają możliwości komisji krajoznawczej na szczeblu jednego okręgu.

Nakreślone założenia programowe nie wyczerpują całości zagadnień rozwiązywanych przez komisję, niemniej wskazują zadania i główne kierunki, typowe w działalności naszej komisji.

dr JERZY SIERPIŃSKI

skarbnik Zarządu Głównego PTTK

O SPOŁECZNĄ FORMĘ KONTROLI DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ

ZBLIŻAJĄCY się VII Zjazd naszego Towarzystwa skłania do formułowania ocen i do prób syntetycznego ujęcia aktualnie rozwiązywanych tematów. Taką jest funkcja Zjazdu i na tle prowadzonej wymiany poglądów uformuje się decyzja Zjazdu.

Generalna ocena ubiegłego etapu zapewne ukształtuje się dodatnio. Na wyrażenie tego przekonania pozwala zawarta w przygotowanym na Zjazd sprawozdaniu suma działań zrealizowanych przez wszystkie ogniw organizacyjne Towarzystwa. Wśród dokonanych trudno wysunąć najważniejsze. Ogólno-społeczne efekty pracy PTTK, określone oddziaływanie daleko przekraczające kręgi osób przynależnych organizacyjnie do Towarzystwa, realizowane jest m.in. w spójni z ruchem zawodowym. Budowanie więzi organizacyjnych PTTK w oparciu o skupiska ludzi zatrudnionych w dużych zakładach pracy stwarza lepsze warunki dla realizacji celów Towarzystwa. Linia ta warta jest kontynuacji.

Należy zauważyć, że Zjazd nasz będzie obradował w atmosferze wzrostu funkcji czasu wolnego w życiu społecznym. Formy zagospodarowania czasu wolnego są przedmiotem dość powszechnego zainteresowania. Turystyka i krajoznawstwo stanowią formę szczególnie cenną, realizuje bowiem zadania wypoczyniania aktywnego, a jednocześnie oddziałuje na różne środowiska i to w wielostronnym zakresie, kształtując pewne pożyteczne społecznie nawyki kulturowe.

Spośród bogatej problematyki, którą sugerują Zjazdowi tezy przedstawione przez Zarząd Główny, pozwolę sobie wysunąć pod rozwagę jeden temat, zapewne nie pierwszoplanowy, ale wymagający rozwiązania.

PTTK zrzesza ludzi o wiadomym profilu zainteresowań. Działacze wybrani do władz wszystkich szczebli dokładają starań dla zaspokojenia turystyczno-krajoznawczych upodobań osób zrzeszonych w PTTK. Jednym ze sposobów realizacji tego zadania jest tworzenie i prowadzenie przez Towarzystwo komórek

SONDAŻ

gospodarczych świadczących usługi noclegowe, gastronomiczne, transportowe, obsługujących ruch turystyczny, wypożyczających sprzęt itp. Działalność gospodarcza jest integralnie związana z realizacją głównego celu istnienia PTTK. Jej rolę nie tylko wewnątrz-organizacyjną, ale ogólnospołeczną podkreśla subwencjonowanie ze źródeł państwowych nakładów o charakterze majątkowym. Jednocześnie trud zapewnienia sprawnego funkcjonowania wielu organizmów gospodarczych nadmierne ciąży na działaczach społecznych. Absorbują ich czas, uwagę i wysiłek. Starają się oni włączyć w bieżące pokonywanie rozmaitych przeszkód, poczuwają się do stałego nadzoru a nawet zarządzania.

Zjawisko to wynikające niewątpliwie z jak najlepszych intencji i z poczucia odpowiedzialności odciąża uwagę jednostek organizacyjnych PTTK od całego bogactwa innych form działalności, a szczególnie zmniejsza zainteresowanie dziedziną programową. Ale i w odniesieniu do obiektów gospodarczych uwaga działaczy społecznych koncentruje się na usuwaniu niedomagań, pokonywaniu trudności związanych z eksploatacją obiektów, na dbałości o efekty typu merkantylnego, co niejednokrotnie odbija się ujemnie na jakości świadczonych usług. Pytanie, czy w tym nie kryje się przyczyna spotykanych narzekań na efekty usługowe naszych schronisk i innych obiektów gospodarczych. Należałoby więc wysunąć propozycje, aby trud gospodarowania złożyć na barki osób poświęcających się temu zawodowo, a działalność zarządów kół oddziałów, komisji okręgów itp. skoncentrować wokół organizowania społecznych form kontroli osiąganych efektów usługowych. Jest to tym bardziej konieczne, że usługa (w odróżnieniu od produkcji przedmiotów) z chwilą wytworzenia podlega spożyciu i w zasadzie ginie możliwości sprawdzenia jej cech użytkowych, a subiektywne doznania konsumenta są główną formą kontroli technicznej. Ograniczenie codziennej ingerencji w gospodarowanie nie umniejsza roli zarządu, stwarza tylko podział funkcji. Zarząd poszczególnych komórek organizacyjnej PTTK może wówczas spełniać swą rolę z większym znaczeniem powodzeniem, koncentrując się na decyzjach personalnych odnośnie kierowniczych stanowisk w pionie gospodarczym, na decyzjach kierunkowych poprzez zatwierdzanie planów rocznych i wieloletnich oraz na przyjmowaniu relacji o wykonaniu rzeczowych i finansowych zadań zawartych w tych planach.

Wysunięta propozycja ma charakter dyskusyjny. Ale bezsporne wydaje się, że w świadczących usługi jednostkach PTTK daje się zauważyć supremację troski o gospodarność nad dbałością o dobre usługi, aczkolwiek są to dwie strony tego samego zjawiska i raczej chodzi o pewne przesunięcie akcentu.

Za prawidłową gospodarkę w przypadku usług turystycznych — zważywszy aspekty socjalne — należy przyjąć taką gospodarkę, która przynosi optymalne efekty użytkowe przy danym nakładzie ponoszonym oczywiście oszczędnie i przy eliminacji zjawisk marnotrawstwa. Zysk w tym przypadku winien kształtować się w granicach koniecznych rezerw na nieprzewidziane wypadki, ale w zasadzie należy dążyć do spożycia dochodów uzyskiwanych ze sprzedaży usług tak, ażeby służyły one konsumentom.

Zrozumienie istoty funkcji, którą spełniają usługi świadczone przez własne jednostki PTTK i ukształtowanie prawidłowych proporcji między różnymi tematami absorbującymi kierownicze kolektywne działaczy społecznych, jest również sprawą, na którą Zjazd powinien zwrócić uwagę.

JERZY RACZEK

przewodniczący Komisji Młodzieżowej
ZG PTTK

NA TRASIE 60 — 80% MŁODZIEŻY

CO można zaliczyć do największych osiągnięć w latach 1965-68 w pracy komisji? Przede wszystkim to, że objęliśmy w zasadzie wszystkie środowiska młodzieżowe. Stało się to dzięki realizacji podpisanych

poprzednio porozumień o współpracy i współdziałaniu PTTK z władzami szkolnymi, związkami zawodowymi oraz organizacjami młodzieżowymi.

Cieszy fakt bliższego nawiązania w ostatnim czasie współpracy ze Związkiem Młodzieży Socjalistycznej.

Utrzymujemy i zacieśniamy tradycyjną już współpracę z Zrzeszeniem Studentów Polskich czego owocem jest stale polepszająca się działalność 11 oddziałów międzyuczelnianych PTTK.

Rezultatem współpracy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego jest podwojenie w ciągu ostatnich dwóch lat zarówno ilości drużyn ZHP — członków zbiorowych PTTK, jak i ilości harcerzy w tych drużynach. Powoli, lecz systematycznie wzrasta ilość SKKT — członków zbiorowych PTTK. Jest ich aktualnie 2.244, co stanowi 28% wszystkich SKKT w kraju. Prawie 10% członków Towarzystwa, to członkowie szkolnych kół PTTK. Sprawdzianem zainteresowania młodzieży szkolnej problemami turystycznymi był liczny jej udział w konkursie „Przez X Wieków Polski” oraz w konkursach organizowanych przez naszą komisję jak: „Monografia własnego terenu”, „Upowszechnianie wiedzy krajoznawczej przez film”. Zwiększa się również opieka młodzieży nad licznymi szlakami turystycznymi.

Do największych naszych sukcesów zaliczyć należy również zwiększenie zainteresowania problematyką młodzieżową we wszystkich komórkach PTTK, poczynając od zarządu głównego, a na kołach kończąc. Bez tego nie mielibyśmy w naszych imprezach i wycieczkach około 370 tys. samej tylko młodzieży szkolnej, co stanowi 25% uczestników w 1967 roku. Według szacunkowych danych udział młodzieży do 25 lat w naszych imprezach turystycznych wynosi od 60% do 80%.

Rośnie więc nowa kadra działaczy, którzy pierwsze ostrogi zdobywają w komisjach młodzieżowych. I choć komisje te pracują dopiero przy 128 oddziałach PTTK to jednak praca ich zaczyna się liczyć.

Ale w sprawach młodzieżowych pozostało jeszcze wiele do zrobienia w Towarzystwie. Do dalszego rozwoju turystyki w naszym kraju jest potrzebna tania baza turystyczna obliczona na możliwości finansowe ucznia, studenta, czy młodego robotnika. Tymczasem ceny za miejsca noclegowe idą w górę, bądź likwiduje się zniżki członkowskie w niektórych stacjach turystycznych. Istnieje zatem pilna konieczność pokrycia wielu rejonów turystycznych siecią pól namiotowych, lub schronów turystycznych z niezbędnymi tylko urządzeniami.

Wymaga radykalnej poprawy sprawa wypożyczalni sprzętu turystycznego i ich zaopatrzenia. Sprzęt turystyczny jest bowiem drogi, jego nabycie przerasta często możliwości finansowe młodego chłopca lub dziewczyny.

Obiekty noclegowe PTTK powinny bardziej dostosowywać się do nowych potrzeb i inicjatyw. Na przykład — Komisja Kolarska organizuje pożyteczną akcję „Młody kolarz na trasie”, natomiast w czasie noclegów turyści-kolarze nie mają gdzie przechowywać rowerów, a zdarzały się i wypadki kradzieży.

Nie objęte zostały jeszcze działalnością PTTK takie skupiska młodzieży jak np. hotele robotnicze, w których mieszka około 220 tys. młodych pracowników. Nie dotarliśmy do wszystkich szkół przyzakładowych i międzyzakładowych. Zwiększyć należy wysiłki by wzrosła ilość Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych — członków zbiorowych PTTK. Szczególną opieką organizacyjną i programową otoczyć należy również młodzież pracującą w wielkich budowach socjalizmu.

Wymieniłem tylko najgłówniejsze problemy. Bo przecież można by jeszcze mówić o potrzebie wystąpienia do władz szkolnych, by wprowadziły do programów nauczania w SN i wyższych studiach pedagogicznych przedmiotu związanego z metodyką pracy krajoznawczej i prowadzenia imprez turystycznych.

Można by mówić o zwiększeniu zainteresowania młodzieży zdobywaniem Młodzieżowej Odznaki Krajoznawczej, Turystycznej Odznaki Młodzieżowej, odznak turystyki kwalifikowanej i regionalnych oraz odznak okolicznościowych, np. Odznaki „Szlakami Chwały i Oręza Polskiego”.

Mam nadzieję, że zarówno VII Walny Zjazd Delegatów PTTK jak i IV Krajowa Narada Aktywu Młodzieżowego będzie okazją do szczegółowego omówienia działalności Towarzystwa w tym zakresie i wytyczenia dalszych kierunków działania.

JERZY GOSZCZYŃSKI

przewodniczący Komisji Kolarskiej ZG PTTK

TURYSTYKĘ KWALIFIKOWANĄ TRAKTOWAĆ PO NOWEMU

TRUDNO jest, w dość wszechstronnej działalności naszej komisji, uznać jakieś osiągnięcie za najważniejsze. Ale jeśli już trzeba wybierać, to będzie nim poważny wzrost ogniw, prowadzących bezpośrednią działalność, a więc Klubów Turystyki Kolarskiej PTTK. Na początku obecnej kadencji działało 30 klubów, aktualnie zaś 44. Nastąpił więc prawie 50% wzrost. Należy równocześnie podkreślić, że wzrostowi ilościowemu towarzyszą zmiany jakościowe. Wyrażają się one większą ilością lepiej organizowanych imprez i wycieczek oraz podejmowaniem przez wiele klubów akcji urzędowania wycieczek kolarskich dostępnych nie tylko dla członków klubu PTTK, ale dla wszystkich, którzy chcą uprawiać turystykę kolarską przy pomocy naszego Towarzystwa.

Wiele nowych inicjatyw zawarto już w tezach Zarządu Głównego na VII Walny Zjazd PTTK. Tezy te, po ich uchwaleniu, obowiązywać będą w całym Towarzystwie, a więc i w komisji, której przewodniczę. Sprawę, którą pragnę poruszyć, trudno nazwać nową inicjatywą. Wydaje mi się jednak, że nowe warunki, jakie zaistniały w ostatnich latach dla rozwoju turystyki, zmuszają do tego, by także i turystykę, zwłaszcza kwalifikowaną, traktować po nowemu.

Na koniec VI kadencji działa 65 oddziałów zakładowych oraz 3894 koła zakładowe PTTK. Tak szeroki rozwój sieci organizacyjnej stanowi bardzo istotne osiągnięcie ze społecznego punktu widzenia. Jednocześnie, z czego należy sobie zdać sprawę, nie wszędzie zaistniały dostateczne warunki do rozwoju wszystkich dziedzin turystyki. Nie wszędzie również była możliwość zapewnienia odpowiedniej treści krajoznawczej. Inaczej mówiąc, w wielu przypadkach krajoznawstwo i turystyka nie wykroczyły poza sferę turystyki autokarowej. Rzecz sama w sobie nie oznacza oczywiście niczego ujemnego. Dla wielu osób sam fakt wyjazdu na świeże powietrze i możliwości odpoczynku po ciężkiej nieraz pracy, ma przecież znaczenie bardzo istotne i pozytywne. Uważam natomiast, że dla nas, działaczy Towarzystwa, istnieje zadanie rozwijania w oddziałach i kołach zakładowych nowych, trudniejszych form turystyki, którą zwykliśmy nazywać turystyką kwalifikowaną. Dotyczy to przede wszystkim kół zakładowych o niewielkiej ilości członków, gdzie nie zawsze znajdują się ludzie, mogący podjąć trud organizacji wycieczek w różnych dyscyplinach. Uważam, że aktywny zrzeszony w komisjach i klubach turystyki kwalifikowanej powinien pomóc organizacjom zakładowym PTTK w rozwoju wszechstronnych form turystyki.

Skala trudności wynika często z zadań, jakie zamierza się realizować. W 1967 roku Komisja Turystyki Kolarskiej przedłożyła Prezydium Zarządu Głównego PTTK propozycję podniesienia bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przyswajanie dzieciom w wieku szkolnym w sposób praktyczny podstawowych zasad i umiejętności zgodnego z kodeksem drogowym, społecznego i kulturalnego użytkowania dróg publicznych. Chodziło także o to, by zdobywanie tych umiejętności odbywało się pod kątem przystosowania dzieci do warunków wzmoczonego ruchu. Pochodną tego podstawowego zadania są sprawy odpowiedzialnej konserwacji roweru, odpowiedniego kierowania nim, a także właściwego uprawiania krajoznawczej turystyki kolarskiej.

Występując z tą inicjatywą komisja zdawała sobie sprawę, że działalność ta przekracza nie tylko możliwości komisji, ale i całego PTTK. Stąd też bez podjęcia tego tematu przez władze oświatowe oraz komunikacyjne, nie ma szans powodzenia.

Jak dotąd, mimo pozytywnej opinii zainteresowanych władz: Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa

Wyższego, Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, Ministerstwa Komunikacji oraz innych instytucji i organizacji akcja ta nie rozwinęła się.

Przypuszczam, że sprawy te będzie można omówić na Walnym Zjeździe Towarzystwa i ruszyć z miejsca.

Prof. dr JERZY ŚLIZIŃSKI

przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK

KIERUNEK — MARSZE NA ORIENTACJĘ

LATA 1965—1967 to okres, w którym Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK osiągnęła, przy dużym wysiłku całego grona działaczy, znaczną stabilność. Nade wszystko zaś udało się poważnie zwiększyć kadre przewodniczą, co przy równoczesnym podniesieniu wymagań szkoleniowych pozwala optymistycznie spojrzeć na problemy kultury uprawiania turystyki pieszej w latach następnych.

Idący w parze z tym, ciągły, systematyczny wzrost ilości imprez wiążących się z więcej niż proporcjonalnym wzrostem ich uczestników, upoważnia już dziś do stwierdzenia, że turystyka piesza ma zasięg masowy.

Szczególnie znamienny jest fakt ciągłego wzrostu udziału młodzieży wśród uczestników imprez i wycieczek pieszych. Wystarczy podać jako przykład, że w imprezach organizowanych przez działającą w ramach KTP, Podkomisję Marszów na Orientację, procentowy udział młodzieży przekracza niejednokrotnie 90%. Jest to wynikiem wypracowania własnych, niezwykłe atrakcyjnych metod uprawiania turystyki oraz szerokiego propagowania idei wycieczkowania w kraju i zagranicą. Nowym elementem otwierającym rolę perspektywy dla marszów na orientację stało się przystąpienie PTTK do Międzynarodowej Federacji Zawodów na Orientację (JOF).

Równie istotne znaczenie dla rozwoju turystyki pieszej miała koncepcja systematycznego aktywizowania terenów, na których turystyka rozwijała się dotąd niedostatecznie. Te właśnie rejony kraju stały się obiektem szczególnego zainteresowania Prezydium KTP ZG, które poprzez swe sesje wyjazdowe, spotkania z miejscowymi działaczami i organizację na tych terenach imprez turystycznych o szerokim zasięgu, sprawiło iż osiągnięto poważne rezultaty.

Jak, w warunkach niewątpliwego postępu w rozwoju turystyki pieszej, przedstawiają się perspektywy na najbliższe lata?

Zgodnie z chlubnymi tradycjami naszego Towarzystwa komisja zamierza rozwinąć szeroką działalność krzewienia i popularyzowania w ruchu turystyczno-krajoznawczym problematyki ludowej obronności, propagowania dziejów oręża polskiego i tradycji walk narodowo-wyzwoleńczych. Postulat ten nakłada szczególnie poważne zadania na Podkomisję marszów na orientację.

Równocześnie pragniemy mocniej niż dotychczas zacieśnić współpracę ze wszystkimi komisjami, przede wszystkim zaś z Komisją Krajoznawczą. Realizacja bowiem na codzień hasła „Bez krajoznawstwa nie ma turystyki pieszej” jest podstawą działania w tym zakresie. Istotną sprawą i to nie tylko w skali komisji, jest zagadnienie wypełnienia czasu wolnego po pracy, szczególnie mając na uwadze perspektywę skrócenia roboczego tygodnia. Tu konieczna jest ścisła współpraca ze związkami zawodowymi.

Omawiając pracę Komisji Turystyki Pieszej nie sposób nie powiedzieć kilku słów o trudnościach, z jakimi spotykamy się w naszej codziennej działalności.

Najboleśniej daje odczuć się brak kompletnych materiałów szkoleniowych oraz propagandowych. Również dotychczasowa reklama i propaganda bardziej atrakcyjnych rejonów turystycznych powoduje nadmierne zagęszczenie tam turystów, zubożając pozostałe, co jest szczególnie niesłuszne w stosunku do turystyki nizinnej.

Rażące niedomagania można zaobserwować w zaopatrzeniu w kompas i mapy.

Nie są to wprawdzie zagadnienia o jakimś kluczowym znaczeniu, niemniej ich wyeliminowanie wpłynęłoby w widoczny sposób na poprawę pracy.

JAK POWOŁYWAĆ I ORGANIZOWAĆ MUZEA REGIONALNE PTTK

W latach 1966—1967 Komisja Opięki na Zabytkami ZG PTTK poświęciła szczególnie dużo energii dla uregulowania spraw muzeów regionalnych PTTK. Przy pełnym poparciu i pomocy prezydium ZG PTTK zostały stworzone prawno-finansowe i metodyczno-ideologiczne podstawy zapewniające prawidłowe działanie i dalszy rozwój 23 istniejących w Polsce tego typu placówek Towarzystwa. W r. 1967 wysokość nakładów na działalność muzeów regionalnych PTTK osiągnęła kwotę 984 tys. zł.

Dzięki prowadzonej przez jednostki PTTK inwentaryzacji, penetracji krajoznawczej w terenie i godnego poparcia, zbiorowego i indywidualnego zbieractwa i kolekcjonerstwa zabytków ruchomych oraz eksponatów (etnograficznych, przyrodniczych, przemysłowych, związanych z życiem wybitnych postaci historycznych itp.) napływają do ZG PTTK zgłoszenia o organizacji coraz to nowych muzeów regionalnych.

Wzrost kwot przeznaczonych na działalność muzeów postępuje jednak wolniej od inicjatyw tworzenia nowych muzeów. Wymaga to podjęcia odpowiednich kroków organizacyjnych. Są one następujące.

Dla zapewnienia prawidłowej działalności już istniejących muzeów i utrzymaniu ich przy naszym Towarzystwie, istnieje konieczność przejściowego ograniczenia ilości powoływania nowych PTTK-owskich placówek muzealnych do 1—2 rocznie, natomiast stworzenie im jak najlepszych warunków do pracy i rozwoju:

Należy jednak w dalszym ciągu propagować, popierać i rozwijać w jednostkach PTTK kolekcjonowanie eksponatów muzealnych wszędzie tam, gdzie istnieją ku temu możliwości. Trzeba również zakładać IZBY REGIONALNE PTTK, organizowane i finansowane przy pomocy sił i środków oddziałów PTTK. Izby te mogą być przekształcone w muzea regionalne PTTK.

Zasadę te mają na celu ujednoczenie trybu postępowania przy powoływaniu i organizacji muzeów regionalnych PTTK. Umożliwią one ponadto podjęcie starań o zapewnienie organizowanym muzeom prawidłowych i trwałych podstaw finansowych oraz właściwych form działania.

Podstawową zasadą przy powoływaniu muzeum regionalnego PTTK jest, aby było ono komórką statutowej działalności oddziału PTTK, jako jednostki mającej osobowość prawną oraz gospodarke budżetową. Zarząd Główny PTTK będzie udzielał pomocy w powoływaniu i organizacji muzeum w zakresie finansowym, w formie dotacji docelowych w charakterze rzeczowym.

Inicjatywę powołania muzeum regionalnego mogą podejmować indywidualni członkowie PTTK względnie poszczególne koła i oddziały Towarzystwa.

Muzea regionalne PTTK mogą być organizowane w miejscowościach, w których nie ma muzeum państwowego, w miastach będących ośrodkami regionów historycznych, geograficznych, kulturalnych lub przemysłowych, położonych na szlakach turystycznych lub w ich bezpośredniej bliskości.

Inicjatywa powołania muzeum regionalnego PTTK musi być potwierdzona odpowiednią uchwałą zarządu właściwego terenu oddziału PTTK, jako jednostki organizacyjnej PTTK posiadającej osobowość prawną i mogącej podjąć tego rodzaju działania statutowe.

Pierwszym, podstawowym etapem organizacji muzeum regionalnego PTTK powinno być zapewnienie odpowiedniego pomieszczenia dla gromadzenia zbiorów, rejestracji zbiorów oraz ich przygotowanie do właściwej ekspozycji.

Wstępne przygotowania do zorganizowania muzeum powinny opierać się na pracy społecznej, natomiast ewentualne koszty utrzymania lokalu, porządku itp. powinny być przewidziane w budżecie odpowiedniego oddziału PTTK, powołującego muzeum. Można i należy dążyć do uzyskania od miejscowych władz dotacji finansowych i rzeczowych na pokrycie przynajmniej części kosztów organizacji muzeum regionalnego.

Podstawą zbiorów dla regionalnego muzeum PTTK mogą być także zbiory, gromadzone z własnej inicjatywy przez krajoznawców lub regionalistów nie będących członkami PTTK. W takich przypadkach konieczne jest formalne przekazanie zbiorów przez kolekcjonera na rzecz odpowiedniej komórki organizacyjnej PTTK.

W celu powołania muzeum regionalnego PTTK należy gromadzić zbiory reprezentatywne dla danego regionu czy miejscowości przede wszystkim w zakresie archeologii, sztuki i kultury ludowej, sztuki ogólnej lecz związanej z regionem, historii do czasów najnowszych, geografii i przyrody, biografii osób i postaci historycznych regionu, tradycji przemysłowych.

Powołanie muzeum regionalnego PTTK jako placówki kulturalno-oświatowej dostępnej dla społeczeństwa może nastąpić tylko wtedy, jeśli muzeum będzie miało zapewnione:

- właściwy lokal obejmujący odpowiednie dla programu pomieszczenia ekspozycyjne oraz niezbędne pomieszczenia pomocnicze,
- środki finansowe na opłacanie niezbędnych pracowników stałych,
- środki finansowe na opłacenie wydatków rzeczowych związanych z prowadzeniem stałej działalności muzeum,
- właściwą z punktu widzenia naukowego organizację ekspozycji zbiorów.

Dla formalno-prawnego powołania muzeum regionalnego PTTK konieczne jest:

- podjęcie odpowiedniej uchwały przez zarząd właściwego oddziału PTTK zapewniającej istnienie muzeum jako komórki działalności krajoznawczo-turystycznej PTTK z wszelkimi konsekwencjami prawnymi i finansowymi,
- zatwierdzenie statutu muzeum przez zarząd oddziału PTTK,
- zaakceptowanie inicjatywy przez zarząd główny PTTK,
- mianowanie stałych pracowników muzeum opłacanych z kwot przewidzianych corocznie w budżecie oddziału PTTK powołującego muzeum.

Podstawowym warunkiem powołania i pracy muzeum regionalnego PTTK jest zapewnienie ze środków finansowych odpowiedniego oddziału PTTK opłacania niezbędnych wydatków osobowych stałego personelu muzeum.

Ze względu na społeczny charakter takiej placówki muzealnej konieczne jest utworzenie grupy pracowników społecznych w muzeum m.in. w formie Koła Przewodniczących Muzeum Regionalnego PTTK.

Środki na pokrywanie wydatków rzeczowych jak remonty, wyposażenie w sprzęt, utrzymywanie czystości, opalanie, oświetlenie itp. mogą być uzyskiwane bądź z własnych źródeł oddziałów PTTK, bądź spoza Towarzystwa.

PREZYDIUM OBRADUJE

28.II.1968 r.

Prezydium rozpatrywało sprawę zorganizowania Centralnego Ośrodka Kultury Turystyki Górskiej ZG PTTK, w którym mieściłaby się biblioteka górską, muzeum turystyki górskiej, archiwum turystyki górskiej oraz placówka analityczna. Prezydium poparło inicjatywę Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK upoważniając ją jednocześnie do wystąpienia do GKKFiT. Zespół Inwestycji ZG PTTK natomiast przygotowuje odpowiednie kroki do podjęcia ewentualnego remontu i adaptacji budynku w Krakowie przeznaczonego na ośrodek.

Prezydium postanowiło przyjąć jednostkowy budżet ZG PTTK na rok 1968 zamykający się sumą dochodów i kosztów — 51.833.000.— zł oraz zbiorczy — 218.978.000.— zł. Budżety te wraz z wskaźnikami do planów przedsiębiorstw ZG Prezydium przedłożyło do zatwierdzenia przez Plenum ZG PTTK.

Prezydium z zadowoleniem i satysfakcją przyjęło do wiadomości list przewodniczącego ZG ZMS z podziękowaniami za pomoc w przygotowaniu IV Zjazdu ZMS.

Prezydium udzieliło zezwolenia na rejestrację dwóm nowym oddziałom PTTK: w Pajęcznie (woj. łódzkie) oraz zakładowemu przy Śląskich Zakładach Pluszu i Dywanów w Kaliszu.

Zgodnie z Uchwałą Nr 446/58 Rady Ministrów z 17 listopada 1958 r. w sprawie działalności gospodarczej organizacji społecznych, w ramach Zarządu Głównego PTTK pracuje od 1962 r. m.in. wyodrębnione przedsiębiorstwo pod nazwą „Domy Turysty PTTK”. W jego skład wchodzi Domy Turysty w Krakowie, Poznaniu, Sopocie, Warszawie, Wałbrzychu i Zakopanem.

Jednostką nadrzędną nad tymi obiektami, był dotychczas Dom Turysty PTTK w Warszawie, który oprócz spełniania swych podstawowych funkcji noclegowo-żywieniowych był jednocześnie t.zw. zakładem prowadzącym, koordynującym i nadzorującym działalność pozostałych domów turysty.

Od 1 stycznia 1968 r. przedsiębiorstwo „Domy Turysty PTTK” powiększyło się o Górnośląski Ośrodek Turystyczny PTTK w Chorzowie, który został włączony do domów turysty. Eksploatowany od 1962 r. GOT w Chorzowie wykazywał szereg niedostatków organizacyjnych jak i usługowych szczególnie w dziedzinie żywienia.

Przejęcie GOT w Chorzowie na system organizacyjny domów turysty pozwoli na pełną samodzielność tego obiektu co do gospodarowania, korzystania z kredytu bankowego, dokonywanie odpisów amortyzacyjnych co w sposób prawidłowy ustali osiągnęte efekty ekonomiczne i uporządkuje zagadnienie prowadzenia inwestycji i remontów kapitałnych, poprawienie warunków pracy pracowników zatrudnionych w działalności żywieniowej.

Z początkiem III kwartału 1968 r. nastąpi dalszy wzrost przedsiębiorstwa Domy Turysty PTTK. Będący w budowie obiekt turystyczny w Sandomierzu, wchodzi do eksploatacji w ramach systemu organizacyjnego Domów Turysty PTTK z dniem 22 lipca 1968 r. Będzie on posiadał: 226 miejsc noclegowych w 54 pokojach 2-, 4-, 8-osobowych i jednej sali 18 osobowej, restaurację o 108 miejscach konsumpcyjnych, bar samoobsługowy o 27 miejscach oraz kawiarnię o 44 miejscach.

Dom Turysty PTTK w Sandomierzu jest zlokalizowany w odległości ok. 1 km od centrum miasta, nad Wisłą, posiada nowoczesnie urządzone i wyposażone wnętrza, wysokiej jakości meble i urządzenia oraz ciepłą i zimną wodę w pomieszczeniach noclegowych. Uruchomienie tego obiektu w zabytkowym i wyjątkowo atrakcyjnym pod względem krajoznawczym Sandomierzu, pozbawionym dotychczas praktycznie bazy noclegowej, wpłynie niewątpliwie korzystnie na zwiększenie ruchu turystycznego.

Biorąc pod uwagę powyższe zmiany, oraz mając na względzie zalecenia deglomeracyjne obowiązujące w m.st. Warszawie, Prezydium Za-

ządu Głównego PTTK na posiedzeniu w dniu 10 stycznia 1968 r. postanowiło funkcję „Zakładu Prowadzącego” dla domów turysty, sprawowaną dotychczas przez DT Warszawa, powierzyć z dniem 1 kwietnia 1968 r. Domowi Turysty PTTK w Krakowie.

Dom Turysty PTTK w Krakowie posiadający 882 miejsca noclegowe o wysokim standardzie oraz restaurację, bar samoobsługowy i kawiarnię jest największą tego typu jednostką organizacyjną PTTK. Wyniki dotychczasowej pracy tego obiektu, kierowanego energicznie przez dyrektora R. Semelkę i wicedyrektorów W. Kapustę i W. Michalika zostało ocenione wysoko przez Prezydium ZG PTTK. To też było powodem, że funkcja Zakładu Prowadzącego została powierzona DT Kraków.

Składając dyrekcji i wszystkim pracownikom Domu Turysty PTTK w Krakowie gratulacje, życzymy co najmniej takich osiągnięć w sprawowaniu funkcji Zakładu Prowadzącego, jakie DT Kraków uzyskał w swej dotychczasowej działalności.

12 NOWYCH WYCIĄGÓW TURYSTYCZNYCH

W wyniku ustaleń, jakie zapadły podczas narady przeprowadzonej w lutym br. w Głównym Komitecie Kultury Fizycznej i Turystyki z udziałem przedstawicieli ZG PTTK, KTN ZG PTTK oraz PIS, do roku 1975 zostanie zbudowanych 12 nowych wyciągów turystycznych.

Zgodnie z porozumieniem pomiędzy Ministerstwem Komunikacji a GKFFiT Centralny Zarząd Kolei Dojazdowych wybuduje wyciągi: w dolinie Goryczkowej, Chochołowskiej oraz na Gubałowie (2).

GKFFiT zrealizuje wyciągi: w Brzegach Górnych, na Jaworzynie Krynicka, w Zawoi (rejon Babeli Góry), z Korbiewa na Pilsko, ze Szczyrku na Klimeczok, z Międzygórza na Śnieżnik Kłodzki, na Turbacz, w Górach Świętokrzyskich. Wyciągi w Brzegach Górnych i Zawoi powstaną w ramach budowy ośrodków turystycznych realizowanych przez Zarząd Inwestycji Ośrodków Turystycznych „Orbis” w Krakowie, pozostałe przez PIS.

Nasze Towarzystwo zostało zobowiązane do dokładnej inwentaryzacji istniejących nartostrad, stworzenia planu rozbudowy sieci nartostrad oraz opracowania zasad organizacji i wyposażenia w sprzęt oraz ekwipunek brygady robotniczej, która zajmowałaby się budową, konserwacją i remontami nartostrad.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Przewodniki

1. CHOJNA — Czesław Piskorski — W-wa 1967 SiT.
2. INFORMATOR KIEROWCY W WARSZAWIE — Jan Kubalski, Władysław Szer — W-wa 1967 WKiŁ, 12.— zł.
3. MAŁY PRZEWODNIK PO ZSRR — Sergej Tołstoj — W-wa 1967 SiT Cena zł 33.—
4. WĄGROWIEC I OKOLICE — Bogdan Patelski — Poznań 1967 Woj. Ośr. Inform. Tur.

Albumy

1. SZTUKA LUDU POLSKIEGO — Aleksander Jackowski, Jadwiga Jarnuszkiewiczowa — W-wa 1967 Arkady Cena zł 290.—

Mapy

1. KARKONOSZE. Mapa turystyczna. Podz. 1: 75 000. Wyd. 5. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
2. KARPATY. Obszar konwencji turystycznej. Wyd. 3. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
3. KATOWICE. Plan dzielnic centralnych. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
4. OKOLICE SZCZECINA. Mapa turystyczna. Podz. 1: 175 000. Wyd. 2. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
5. PLAN ŁÓDZI. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
6. POJEZIERZE KASZUBSKIE. Mapa turystyczna. Podz. 1: 400 000. Wyd. 2. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
7. WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE. Mapa samochodowo-krajoznawcza. Podz. 1: 500 000. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—
8. WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE. Mapa samochodowo-krajoznawcza. Podz. 1: 500 000. W-wa 1967 PPWK Cena zł 10.—

Różne

1. BYDGOSKIE W DWUDZIESTOLECIU 1945—1965. Zarys społeczno-kulturalny. Gdynia 1967 WM Cena zł 60.—
2. HISTORIA ARCHITEKTURY DLA WSZYSTKICH. Cz. 4: Architektura ostatnich dwóch stuleci. Wrocław 1967. Ossolineum Cena zł 60.—
3. LEGENDY I OPowieści o KRAKOWIE — Bronisław Heyduk — Kraków 1967 WL Cena zł 45.—
4. PASTERSTWO TATR POLSKICH I PODHALA. T. 7: Życie i folklor pastarzy Tatr Polskich i Podhala. Oprac. W. Antoniewicz i in. Wrocław 1967 Ossolineum Cena zł 180.—
5. POWIAT OSTRZESZOWSKI DAWNIEJ I DZIŚ — Stanisław Nawrocki — Poznań 1967 WP Cena zł 14.—
6. POZNAŃ NA STAREJ FOTOGRAFII — Magdalena Warkoczewska — Poznań 1967 WP Cena zł 70.—
7. PRZEWODNIK OCHRONY PRZY RODY. Cz. 1: Tadeusz Szczepny: Ochrona przyrody w Polsce. Stan i organizacja. W-wa 1967 LOP.
8. REZERWAT „TURBACZ” W GORCACH. Przewodnik botaniczny — Stefan Michalik — Kraków 1967 PAN Cena zł 30.—
9. STATYSTYKA TURYSTYKI 1950—1966. W-wa 1967 GUS Cena zł 15.—
10. STUDIA SANDOMIERSKIE. Materiały do dziejów miasta Sandomierza i regionu sandomierskiego. W-wa 1967 LSW, PTTK Oddz. w Sandomierzu Cena zł 90.—
11. SZTUKA WROCŁAWIA. Praca zbiorowa. Wrocław 1967. Ossolineum. Cena zł 155.—
12. SZWAJCARIA — Czesław Momatiuk — W-wa 1967 WP Cena zł 35.—
13. 1000 TAJEMNIC ARCHITEKTURY. Wyd. 2 zmien. — Przemysław Trzeciak — W-wa 1967 NK Cena zł 62.—
14. W POŹNOSREDNIOWIECZNYM WROCŁAWIU — Janina Gilewska — Wrocław 1967. Ossolineum Cena zł 15.—
15. ZARY W CZORRAJ I DZIŚ. Zielona Góra 1967. Lubuskie Tow. Kult.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redakcję Kolegium
Wydawca: Wydział Propagandy Zarządu Głównego PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11 tel. 26-35-74